

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 26 » 11 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНІКИ ДРУКОВАНОЇ ГРАФІКИ

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2284/20
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)
« 26 » 11 2020 р.

Київ – 2020

Розробник:

Задніпряний Геннадій Трохимович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Задніпряний Геннадій Трохимович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 8 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва О.В.Школьна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми

023.00.01 «Образотворче мистецтво». О.В.Школьна

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2018 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 2019/2020 н.р. (підпис) (О.В.Школьна), «29» 08 2019 р., протокол № 8

На 2020/2021 н.р. (підпис) (О.В.Школьна), «29» 08 2020 р., протокол № 7

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисциплін	Нормативна			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів/годин	5/150			
Курс	5		5	
Семестр	9	10	9	10
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1	1
Обсяг кредитів	3	2	3	2
Обсяг годин, в тому числі:	90	60	90	60
Аудиторні	30	34	12	8
Модульний контроль	6	4	-	-
Семестровий контроль	-	-	-	-
Самостійна робота	54	22	78	52
Форма семестрового контролю	-	залік	-	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Техніки друкованої графіки» є набуття знань з графічного мистецтва та розвиток професійних навичок в графічній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Техніки друкованої графіки» є ознайомлення з різновидами та теоретичними основами мистецтва графіки, практичне використання закономірностей палітри виразних засобів, прийомів та способів графічного відтворення художньої форми.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; знання і розуміння предметної області і розуміння професії; здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей; здатність бути критичним та самокритичним
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і

		досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності; здатність взаємодіяти з іншими людьми у конструктивному ключі, навіть при вирішенні складних питань; відповідально ставитися до завдань і обов'язків
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі
	ЗК 5	Науково-дослідницька: здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 6	Самоосвітня: Здатність навчатися та самонавчатися; здатність працювати автономно
	ЗК 7	Універсальна: здатність до планування та розподілу часу; здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми; здатність застосовувати знання на практиці; здатність приймати обґрунтовані рішення; можливість взяти на себе ініціативу та змінювати дух підприємництва й допитливості; здатність оцінювати і підтримувати якість роботи; здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей; здатність до організації й виконання оригінальних творчих проектів у складі групи; здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; здатність до самостійної розробки та реалізації авторських проектів у галузі художньої діяльності.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самостійної науково-дослідницької, організаційної діяльності у галузі: станкового живопису, вільної та друкованої графіки, рекламного та виставкового дизайну, художньої кераміки та скла.
	ФК 7	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

3. Результати навчання за дисципліною

Знання:

- різновидів та теоретичних основ мистецтва графіки;

- закономірностей палітри виражальних засобів графіки;
- особливостей різних видів друкованих технік.

Практичні навички й уміння:

- уміння створювати композиції використовуючи закономірності палітри виражальних засобів графічного мистецтва;
- володіння різними прийомами та способами графічного відтворення художньо-графічної форми;
- опанування практичними навичками роботи різними графічними інструментами та матеріалами графіки.

Програмні результати навчання:

- уміння створювати композиції засобами графіки;
- уміння виконувати твори в різних техніках друкованої графіки;
- готовність до фахової діяльності в галузі графічного мистецтва;
- розумова активність, креативність у вирішенні нестандартних завдань.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, навчатися й працювати
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 5	Здатність вести мистецьку діяльність, знання особливостей художньої мови.
ПРН 6	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 11	Уміння вести як індивідуальну, так і брати участь у колективній експозиційній, галерейній, музейній діяльності, створювати творчі проекти, метою яких є демонстрування мистецького потенціалу країни на міжнародній арені, ознайомлення з вітчизняним культурним спадком світової спільноти

ПРН 12	Уміння працювати з об'ємною, правдоподібною та суперечливою інформацією, критично оцінювати інформацію, використовувати власний досвід, відомості з суміжних галузей
ПРН 15	Володіння навичками вести професійну діяльність, прийомами професійного спілкування, нести соціальну відповідальність за результати своєї професійної праці
ПРН 16	Уміння рахуватися з соціальними нормами та правами інших людей, прагнути до повсякчасного та максимального розгортання життєвого потенціалу власної особистості
ПРН 17	Уміння особистості взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки, здатність до кооперації, достатній рівень комфортності для того, щоб не йти врозріз з вимогами суспільства

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Високий друк							
Тема 1. Композиція в техніці обрізної гравюри на дереві	6			6			
Тема 2. Підготовка дошки для обрізної гравюри	14						14
Тема 3. Композиція в техніці торцевої гравюри на дереві	6			6			
Тема 4. Підготовка дошки для торцевої гравюри	14						14
Тема 5. Гравюра на картоні	6			6			
Тема 6. Підготовка картону та фактур	14						14
Тема 7. Ліногравюра однотонона	6			6			
Тема 8. Підготовка лінолеуму	12						12
Тема 9. Ліногравюра кольорова	6			6			
<i>Модульний контроль</i>	6						
Разом	90			30			54
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
<i>Усього</i>	90			30			54
Змістовий модуль II. Глибокий друк							
Тема 1. Композиція в техніці «сухої голки» на оргсклі	6			6			
Тема 2. Композиція в техніці меццо-тінто	8			8			
Тема 3. Підготовка дошки (зернення) для меццо-тінто	6						6

Тема 4. Композиція в техніці м'якого лаку	6			6			
Тема 5. Підготовка дошки під м'який лак	6						6
Тема 6. Композиція в техніці травленого штриха	6			6			
Тема 7. Підготовка дошки для травленого штриха	5						5
Тема 8. Композиція в техніці травленого штриха та акватинти	8			8			
Тема 9. Підготовка дошки для травленого штриха та акватинти	5						5
Модульний контроль	4						
Разом	60			34			22
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	60			34			22

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Високий друк							
Тема 1. Композиція в техніці обрізної гравюри на дереві	13			3			10
Тема 2. Підготовка дошки для обрізної гравюри	7						7
Тема 3. Композиція в техніці торцевої гравюри на дереві	13			3			10
Тема 4. Підготовка дошки для торцевої гравюри	7						7
Тема 5. Гравюра на картоні	13			3			10
Тема 6. Підготовка картону та фактур	7						7
Тема 7. Ліногравюра однотонна	11			1			10
Тема 8. Підготовка лінолеуму	7						7
Тема 9. Ліногравюра кольорова	12			2			10
Модульний контроль							
Разом	90			12			78
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	90			12			78
Змістовий модуль II. Глибокий друк							
Тема 1. Композиція в техніці «сухої голки» на оргсклі	5			1			4
Тема 2. Композиція в техніці меццо-тінто	7			1			6
Тема 3. Підготовка дошки (зернення) для	7			1			6

меццо-тінто						
Тема 4. Композиція в техніці м'якого лаку	7		1			6
Тема 5. Підготовка дошки під м'який лак	7		1			6
Тема 6. Композиція в техніці травленого штриха	7		1			6
Тема 7. Підготовка дошки для травленого штриха	7		1			6
Тема 8. Композиція в техніці травленого штриха та акватинти	7		1			6
Тема 9. Підготовка дошки для травленого штриха та акватинти	6					6
Модульний контроль	4					
Разом	60		8			52
Підготовка та проходження контрольних заходів						
Усього	60		8			52

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

ТЕМА 1. (6 год.) Композиція в техніці обрізної гравюри на дереві.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістика, флористика тощо) в техніці обрізної гравюри на дереві повздовжнього розрізу відповідного розміру. Матеріали: дошка з дерева повздовжнього розрізу, калька, копірка, туш, пензель, перо, папір А4 для друку, друкарська фарба. Інструменти: набір різців по дереву, гумовий валик, скло товщиною 4–10мм для розкату фарб, дерев'яна ложка.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру обрізної гравюри та «картон» згідно обраного розміру дошки. (2 год.)
Перенести зображення за допомогою кальки і копірки на поверхню дошки. Малюнок закріпити тушшю за допомогою пера чи пензля. (2 год.)
Награвірувати композицію використовуючи відповідні ножі та стамески для різьби по дереву. Надрукувати композицію друкарськими фарбами. Відбиток – естамп висушити та підписати (2 год.)

Рекомендована література:

Основна: [3], [4].

Додаткова: [1], [4].

ТЕМА 3. (6 год.) Композиція в техніці торцевої гравюри на дереві.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці торцевої гравюри на дереві поперечного розрізу відповідного розміру. Матеріали: дошка з дерева поперечного розрізу, білило гуаш, калька, копірка, туш, пензель, перо, папір А4 для друку, друкарська фарба. Інструменти: набір штихелів (різців по металу), гравірувальна подушка, гумовий валик, скло товщиною 4–10мм для розкату фарб, дерев'яна ложка.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру торцевої гравюри та «картон» згідно обраного розміру дошки. За допомогою копірки перенести зображення на поверхню дошки. Малюнок закріпити тушшю за допомогою пера чи пензля. (1 год.) Награвірувати композицію використовуючи відповідні інструменти – штихелі (грабштихелі, тонштихелі) для тонової проробки елементів. Великі пробільні площини вибрати болтштихелем. (4 год.) Надрукувати композицію друкарською фарбою. Відбиток – естамп висушити та підписати (1 год.)

Рекомендована література:

Основна: [3], [5].

Додаткова: [1].

ТЕМА 5. (6 год.) Гравюра на картоні.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці високого друку на картоні відповідного розміру. Матеріали: картон, оргаліт, клей «Дракон», різноманітні фактури, папір А4 для друку, друкарська фарба. Інструменти: набір ножів для різьби по дереву, гумовий валик, скло товщиною 4–10мм для розкату фарб, дерев'яна ложка, верстат офортний ручний.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру гравюри на картоні та «картон» згідно обраного розміру композиції. На «картон» накласти аркуш кальки і перенести графітним олівцем (В6-8) зображення композиції. За допомогою копірки перенести зображення на поверхню дошки. Малюнок закріпити тушшю за допомогою пера чи пензля.

(1 год.) Награвірувати композицію використовуючи відповідні інструменти – набір ножів для різьби по дереву для тонової проробки елементів. За необхідності наклеїти різноманітні фактури згідно задуму композиції. (4 год.) Надрукувати композицію друкарськими фарбами. Якщо рельєф фактур дозволяє можна надрукувати гравюру на офортному верстаті. Відбиток – естамп висушити та підписати. (1 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [4].

Додаткова: [3].

ТЕМА 7. (6 год.) Ліногравюра одотонна.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці одотонної ліногравюри відповідного розміру. Матеріали: лінолеум, картон, клей «Дракон», папір А4 для друку, друкарська фарба. Інструменти: набір різців стамесок для лінолеуму, гумовий валик, скло товщиною 4-10мм для розкату фарби, дерев'яна ложка, верстат офортний ручний.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру ліногравюри та «картон» згідно обраного розміру лінолеуму. (1 год) На «картон» накласти аркуш кальки і перенести графітним олівцем (В6-8) зображення композиції. За допомогою копірки перенести зображення на поверхню лінолеуму. Малюнок закріпити тушшю за допомогою пера чи пензля. Награвірувати композицію використовуючи відповідні інструменти – стамески для ліногравюри. (4 год.) Надрукувати ліногравюру друкарськими фарбами. Якщо формат ліногравюри з полями відповідає розмірам талера офортного верстата – надрукувати на ньому. Відбиток – естамп висушити та підписати

Рекомендована література:

Основна: [1], [3].

Додаткова: [4]

ТЕМА 9. (6 год.) Ліногравюра кольорова.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці кольорової (у дві дошки) ліногравюри відповідного розміру. Матеріали: лінолеум, картон, оргаліт, калька, копірка, клей «Дракон», папір А4 для друку, друкарська фарба. Інструменти: набір різців стамесок для лінолеуму, гумовий валик, скло товщиною 4-10мм для розкату фарби, дерев'яна ложка, верстат офортний ручний.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру кольорової ліногравюри та «картону» окремо на кожну фарбу згідно обраного розміру лінолеуму. (1 год.) На «картон» накласти аркуш кальки і перенести графітним олівцем (В6-8) зображення композиції. За допомогою копірки перенести зображення на лінолеум. Малюнок закріпити тушшю за допомогою пера чи пензля. На кожну фарбу кольорової ліногравюри необхідно виконати окремий «картон». Награвірувати форми на кожну фарбу композиції використовуючи відповідні інструменти – стамески для ліногравюри. (4 год.) Для повного суміщення всіх форм для різних кольорів, ліногравюру розмісти на підготовлену монтажну паперову підкладку з відповідними мітками – хрестами. Надрукувати ліногравюру обраними кольорами. Якщо формат ліногравюри з полями відповідає розмірам талера офортного верстата – надрукувати на ньому. Кожний наступний колір друкувати після висихання попереднього. Час висихання – 1 доба. Відбиток – естамп висушити та підписати (1 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [3].

Додаткова: [4]

Змістовий модуль 2

ТЕМА 1. (6 год.) Композиція в техніці сухої голки на оргсклі.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці сухої голки на оргсклі відповідного розміру. Матеріали: оргскло товщиною 1-2мм, папір А4 для друку, друкарська офортна фарба.

Інструменти: набір голок, гумовий валик, скло товщиною 4–10мм для підготовки фарби, гумові шпателі для набивання фарби, офортний друкарський верстат.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру гравюри сухою голкою на оргсклі згідно обраного розміру дошки. На ескіз накласти аркуш кальки і тушшю перенести зображення композиції. Отриману кальку в дзеркальному положенні підкласти під дошку при гравіруванні. (1 год.) Награвірувати композицію використовуючи відповідні офортні голки. (3 год.) Нанести підготовлену офортну фарбу на форму та надрукувати на офортному верстаті. Відбиток – естамп висушити та підписати (2 год.)

Рекомендована література:

Основна: [2], [4]

Додаткова: [2], [4].

ТЕМА 2. (8 год.) Композиція в техніці меццо-тінто.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці меццо-тінто. Матеріали: мідна дошка (попередньо підготовлена), папір А4 для друку, офортна друкарська фарба. Інструменти: сталеві гладилки, шабери, гравірувальна подушка, гумовий шпатель, скло товщиною 4–10мм для підготовки фарби, офортний друкарський верстат.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру техніки меццо-тінто та «картон» згідно обраного розміру дошки. На «картон» накласти аркуш кальки і перенести графітним олівцем (В6-8) контурне зображення композиції. Перенести зображення на поверхню мідної дошки (2 год.). Виконати композицію використовуючи відповідні інструменти – шабери та різноманітні гладилки для тонової проробки елементів (5 год.). Підготовлену на склі друкарську фарбу за допомогою шпателя нанести на награвіровану дошку відповідно технології глибокого друку, зайву фарбу ретельно витерти шматком газети та надрукувати на офортному верстаті. Відбиток – естамп висушити та підписати (1 год.).

Рекомендована література:

Основна: [2]. [4]

Додаткова: [2]. [4].

ТЕМА 4. (6 год.) Композиція в техніці м'якого лаку.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці м'якого лаку на міді відповідного розміру. Матеріали: мідна дошка, м'який лак, калька, копірка, туш, папір А4 для друку, друкарська офортна фарба, ємність для розчину хлорного заліза. Інструменти: набір голок, гумовий валик, скло товщиною 4–10мм для підготовки фарби, гумові шпателі для набивання фарби, офортний друкарський верстат.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру гравюри по м'якому лаку згідно обраного розміру дошки. На мідну дошку рівномірним шаром нанести м'який лак, наверх накласти аркуш фактурного паперу і ескіз в дзеркальному зображенні. Передавити рисунок композиції кулькової ручкою чи товстою голкою на дошку. Продавлені лінії оголять метал, штриховку тонкими лініями виконати офортними голками. (3 год.) Провести травлення форми хлорним залізом згідно шкали травлення. Звільнити форму від лаку, промити і висушити та обробити скоси - фацети. (2 год.) Підготувати на склі друкарську фарбу за допомогою шпателю нанести на награвіровану дошку. Зайву фарбу ретельно витерти шматком газети та надрукувати на офортному верстаті. Відбиток – естамп висушити та підписати (1 год.)

Рекомендована література:

Основна: [2], [4]

Додаткова: [2], [4].

ТЕМА 6. (6 год.) Композиція в техніці травленого штриха.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці травленого штриха. Матеріали: підготовлена мідна дошка покрита кислотостійким лаком, калька, копірка, туш, папір А4 для друку, друкарська офортна фарба, ємність для розчину хлорного заліза.

Інструменти: набір офортних голок, гумовий шпатель, скло товщиною 4–10мм для підготовки фарби, офортний друкарський верстат.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру травленого штриха згідно обраного розміру композиції. На знежирену мідну дошку нанести тонким шаром кислотостійкий офортний лак. Перенести зображення на її поверхню за допомогою офортного верстата. (2 год.) Награвірувати композицію використовуючи відповідні інструменти – набір офортних голок різної конфігурації для штрихової проробки елементів. Провести травлення форми хлорним залізом згідно шкали травлення. Звільнити форму від захисного лаку, промити і висушити та обробити скоси – фацети. (2 год.) Підготовлену на склі офортну друкарську фарбу нанести згідно технології глибокого друку на дошку та обережно надрукувати на офортному верстаті. Відбиток – естамп висушити та підписати (2 год.)

Рекомендована література:

Основна: [2], [4]

Додаткова: [2]. [4].

ТЕМА 8. (8 год.) Композиція в техніці травленого штриха та акватинти.

Виконання композиції (натюрморт, пейзаж, анімалістка, флористика тощо) в техніці травленого штриха та акватинти. Матеріали: підготовлена мідна дошка покрита кислотостійким лаком, калька, копірка, туш, папір А4 для друку, каніфоль, друкарська офортна фарба, ємність для розчину хлорного заліза, електрична плитка. Інструменти: набір офортних голок, гумовий шпатель, скло товщиною 4–10мм для підготовки фарби, офортний друкарський верстат.

На основі обраної композиції виконати ескіз з урахуванням характеру травленого штриха та акватинти згідно обраного розміру композиції. Перенести зображення на поверхню підготовленої дошки за допомогою офортного верстата. (2 год.) Награвірувати композицію використовуючи відповідні інструменти – набір офортних голок різної конфігурації для

штрихової проробки елементів. Для створення різноманітних фактур використати каніфоль різних фракцій. Провести травлення форми хлорним залізом згідно шкали травлення. Звільнити форму від захисного лаку, промити і висушити та обробити скоси - фацети. (5 год.) Нанести офортну фарбу згідно технології, ретельно витерти шматком газети та ребром долоні і надрукувати на офортному верстаті. Відбиток – естамп висушити та підписати. (1 год.).

Рекомендована література:

Основна: [2], [4]

Додаткова: [2], [4].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I		Модуль II	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	15	15	17	17
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті	10	5	50	5	50
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	110	-	112
Максимальна кількість балів:		222			
Розрахунок коефіцієнта:		$222 : 100 = 2,22$			
Екзамен:		Не передбачено навчальним планом			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Модуль 1

ТЕМА 2 (14 год.). Підготовка дошки під обрізну гравюру (5 б.)

Підібрати дошку м'якої породи дерева (липа, верба, береза, ясен, модрина тощо) щільної структури. Відкалібрувати по товщині до розміру 10-15мм. Ретельно відшліфувати робочу поверхню наждачним папером та відполірувати дерев'яним бруском. Обрізати до необхідного розміру композиції.

Рекомендована література:

Основна: [3], [5].

Додаткова: [1], [4].

ТЕМА 4 (14 год.). Підготовка дошки для торцевої гравюри (5 б.)

Підібрати обрізок висушеної колоди твердої породи дерева (бук, груша, самшит, бузок тощо) щільної структури. Нарізати кружки товщиною 25-20мм. Відкалібрувати по товщині до розміру 15-23мм. Для отримання дошки більшого розміру необхідно склеїти декілька шматків попередньо обрізавши кружки до прямокутної форми. Робочу поверхню відшліфувати наждачним папером та відполірувати дерев'яним бруском. Нижню сторону дошки вирівняти цинубелем (рубчатим рубанком), щоб під час роботи дошка не ковзала.

Рекомендована література:

Основна: [3], [5]

Додаткова: [1]

ТЕМА 6 (14 год.) Підготовка картону та фактур (5 б.)

Підібрати картон для палітурних робіт товщиною 1-3мм та листи ДВП розміром не менше А3. Поверхню картону та ДВП покрити лаком (акриловий, нітролак тощо) в два шари. Перед нанесенням другого шару поверхню відшліфувати наждачним папером. Підготувати різноманітні

фактури відповідно тематиці композиції (рельєфні тканини, сітки, рельєфні шпалери, засушені рослини тощо).

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [5].

Додаткова: [3]

ТЕМА 8 (12 год.). Підготовка лінолеуму (5 б.)

Підібрати щільний лінолеум світлих тонів, краще білий. Ретельно оглянути робочу поверхню. Усунути виявлені дефекти. Лицьову поверхню за необхідності ретельно відшліфувати та відполірувати наждачним папером та пемзою. Підготовлений лінолеум промити водою, висушити та протерти ганчіркою, змоченою в оліфі, потім витерти насухо чистою сухою ганчіркою. Наклеїти підготовлений лінолеум на якісний картон завтовшки 3-5мм і тримати до висихання під пресом. Щоб при гравіруванні було видно вирізані штрихи, поверхню дошки затемнити, втираючи на її поверхню суміш чорного чорнила та туші у співвідношенні 50:50, після цього дошку протерти сухою ганчіркою. Колір дошки при цьому повинен бути темно сірим.

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [5].

Додаткова: [4]

Модуль 2

ТЕМА 3 (6 год.). Підготовка дошки (зернення) для мецо-тінто (5 б.)

Ретельно відшліфувати робочу поверхню мідної пластини наждачним папером. Рівномірно «позернити» поверхню спеціальним інструментом – качалкою. Обробити циклею чи напилком фацети (фаски).

Рекомендована література:

Основна: [2]

Додаткова: [2], [4].

ТЕМА 5 (6 год.). Підготовка дошки під м'який лак(5 б.)

Ретельно відшліфувати робочу поверхню мідної пластини наждачним папером та відполірувати полірувальною пастою (типу пасти ГОИ) до

дзеркальної гладкості. Знежирити поверхню порошком крейди, або спиртом.
Обробити циклею чи напилком фацети (фаски).

Рекомендована література:

Основна: [2]

Додаткова: [2], [4].

ТЕМА 7 (5 год.). Підготовка дошки для травленого штриха(5 б.)

Ретельно відшліфувати робочу поверхню мідної пластини наждачним папером та відполірувати полірувальною пастою (типу пасти ГОИ) до дзеркальної гладкості. Знежирити поверхню порошком крейди, або спиртом. Суху знежирену мідь покласти на спеціальну гарячу плиту розігріту електричною плиткою розміщеною під нею. Ретельно заґрунтувати поверхню спеціальним кислотостійким лаком. Після цього дошку закоптити кіптявою до глибоко чорного кольору.

Рекомендована література:

Основна: [2]

Додаткова: [2], [4].

ТЕМА 9 (5 год.) Підготовка дошки для травленого штриха та акватинти
(5 б.)

Ретельно відшліфувати робочу поверхню мідної пластини наждачним папером та відполірувати полірувальною пастою (типу пасти ГОИ) до дзеркальної гладкості. Знежирити поверхню порошком крейди або спиртом. Зняти фацети циклею або напилком.

Рекомендована література:

Основна: [2]

Додаткова: [2], [4].

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. Оригінальність композиції;
2. Композиційна рівновага;
3. Повнота обсягу виконання;
4. Якість виконання;

5. Виявлення творчого підходу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у формі практичної роботи, яка має на меті перевірити практичні навички студентів виконувати завдання.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання	Кількість балів
Робота відповідає завданню, оригінальна за композицією, охайна. Можливі незначні похибки в моделюванні форми.	21-25
Робота відповідає завданню, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційних побудовах.	17-20
Достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, невдалий вибір графічних прийомів.	13-16
Робота частково відповідає завданню, невдалий вибір графічних прийомів, значні технічні помилки.	9-12
Низький рівень виконання роботи. Невизначність композиції, відсутність цілісності мотиву, неохайність виконання.	5-8
Робота не відповідає завданню, робота неохайна, значні композиційні та технічні, технологічні помилки, не завершена.	1-4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Навчальним планом семестровий контроль з навчальної дисципліни «Техніки друкованої графіки» не передбачений. У 10 семестрі передбачено залік, який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом навчального року.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.

E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Техніки друкованої графіки»

Модулі	Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2									
Назва модуля	Високий друк									Глибокий друк									
Кількість балів за модуль	110									112									
Лекції, прак.	1, 2, 3	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	11, 12, 13	14, 15, 16, 17, 18, 19, 20	21, 22, 23	24, 25, 26, 27, 28, 29, 30	31, 32, 33	34, 35, 36, 37, 38, 39	40, 41, 42	1, 2, 3	4, 5, 6, 7	8, 9, 10	11, 12, 13	14, 15, 16	17, 18, 19	20, 21, 22	23, 24, 25, 26	27, 28, 29	
Теми лекцій																			
Відвідування лекцій																			
Практична робота	Композиція в техніці обрізної гравюри на дереві. (10 балів за виконану роботу)		Композиція в техніці торцевої гравюри на дереві (10 балів за виконану роботу)		Гравюра на картоні (10 балів за виконану роботу)		Ліногравюра однотонна (10 балів за виконану роботу)		Ліногравюра кольорова. (10 балів за виконану роботу)	Композиція в техніці сухої голки на оргсклі. (10 балів за виконану роботу)	Композиція в техніці м'ячко-тінто (10 балів за виконану роботу)		Композиція в техніці м'якого лаку (10 балів за виконану роботу)		Композиція в техніці травленого штриха (10 балів за виконану роботу)		Композиція в техніці травленого штриха та акватинти (10 балів за виконану роботу)		
Відвідування практичних занять	3 б.		3 б.		3 б.		3 б.		3 б.	3 б.	4 б.		3 б.		3 б.		4 б.		
Самостійна робота		П.6.2. (5 б.)		П.6.2. (5 б.)		П.6.2. (5 б.)		П.6.2. (5 б.)				П.6.2. (5 б.)		П.6.2. (5 б.)		П.6.2. (5 б.)		П.6.2. (5 б.)	
Вик. МКР	25 б.									25 б.									
Разом	222 б. (коефіцієнт успішності: $222 \div 100 = 2,22$)																		

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Дагдьян К. Декоративная композиція / К. Далгдиян. - Ростов-на-Дону: «Феникс», 2008. – 314 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 2 примірників).
2. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. – К.: Вища школа, 2002. – 192 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 62 примірників).
3. Котляр В. П. Основи образотворчого мистецтва / В. П. Котляр. – К.: Кондор, 2006. – 200 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 40 примірників).
4. Ломоносова М. Т. Графіка и живопись / М. Т. Ломоносова. – М.: АСТ Астрель, 2003. – 204 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
5. Хуліан Фернандо, Альбаррасин Хесус Рисунок для промышленных дизайнеров / Фернандо Хулиан, Хесус Альбаррасин. – М.: Арт-Родник, 2007. – 192 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).

Додаткова:

1. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки ХХ століття / О. Лагутенко. К.: Грані-Т, 2007. – 168 с.
2. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник / О. Хмельовський, С. Костукевич. – Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003. – 160 с.
3. Шалаєв Г. П. Вчимося малювати / Г. П. Шалаєв. К.: Країна мрій, 2002. – 124 с.
4. Електронні ресурси:
Види графіки. Режим доступу:
<http://www.ukrreferat.com/index.php?refera=46461>
Техніки графіки. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/15817680>